

Asia: VN/20307/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä työkyvyttömyyseläkkeen ja työansioden yhteensovittamista koskevaksi lainsäädännöksi (ns. joustomalli)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työeläkevakuuttajat Tela ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Mielestämme on tärkeää, että ns. joustomallilainsäädäntö saadaan eteenpäin. Ehdotettu lainsäädäntö korvaa nykytilassa työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhön paluun edistämisestä annetun lain. Työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhön paluun edistämisestä annettu laki on ollut määräaikaisena voimassa 1.1.2010 lukien ja lain voimassaoloa on jatkettu toistuvasti sen jälkeen aina vuoden 2027 loppuun asti.

Jatkuva epävarmuus määräaikaisen lainsäädännön jatkumisesta ja erinäiset lainvalmisteluhankkeet ovat olleet omiaan aiheuttamaan epävarmuutta työeläketurvan toimeenpanijoille. Esitetty lainsäädäntö poistaisi tämän epävarmuuden. Nyt esitettävä lainsäädäntö on parempi kuin vaihtoehtoisena toteuttamistapana esitelty lineaarinen malli. Lainsäädännön tavoitteisiin olisi kuitenkin voitu päästä myös nyt esitettyä yksinkertaisemmin toimeenpantavalla mallilla.

Työkyvyttömyyseläkkeen ja työansioden yhteensovittamisen uusi joustomalli vaatii toimeenpanijoilta tietojärjestelmämuutoksia, ja näiden kustannukset on arvioitu lakiesityksessä merkittäviksi. Esitetty joustomalli haastaa toimeenpanon sujuvuutta muiltakin osin. Työeläkevakuuttajan näkökulmasta työskentelevän työkyvyttömyyseläkkeensaajan voi olla vaikea hahmottaa suojaosan, joustosumman, kertakorotuksen ja ylitysten yhteisvaikutusta. Työkyvyttömyyseläkkeensaajien tarvitsema neuvonta tulee siksi lisääntymään.

Lisäksi ulkomailla työskentelevän tulee itse ilmoittaa ansiotietonsa eikä rekisteripohjaista ratkaisua ole tähän saatavilla, tiedot saadaan vain eläkkeensaajalta itseltään. Takaisinperintä ilman toimeenpanijan harkintaa ja kohtuullistamista lisännee myös muutoksenhakuasioiden määrää. Joustomalli toteutetaan ns. yhden yön lakina eli lain voimaantullessa lepäämässä olevat eläkkeet

palautetaan maksuun vuoden vaihteessa 2028. Nämä siirtymävaiheen vaikutukset työkyvyttömyyseläkkeensaajiin tulee arvioida erikseen.

Joustomallin vaikutukset julkiseen talouteen ovat valtiovarainministeriön laskelmien mukaan rohkaisevat. Vaikutuksia työllisyyteen ja verokertymään on kuitenkin seurattava tarkasti, jotta joustomallin voidaan aidosti katsoa saavuttavan sille asetetut tavoitteet. Jäljellä olevan työkyvyn hyödyntämisen lisäksi on erityisen tärkeää, että kannusteet pyrkii palauttamaan työkyvyttömyyseläkkeellä työkykyään säilyvät vähintään nykyisellään. Tätä tukee se, että joustomallia ei sovelleta aktiivisen kuntoutuksen aikana maksettuihin työansioihin silloin, kun maksussa on kuntoutusraha.

Kokonaisuutena näemme, että esitetty luonnos hallituksen esitykseksi on syytä viedä eteenpäin eduskunnan käsittelyyn pikaisesti ja käsitellä siellä ripeästi, sillä tietojärjestelmämuutosten määrittelyyn ja toteutukseen on varattava aikaa toimeenpanijoille vähintään puolitoista vuotta ja työn käynnistäminen on mahdollista vasta, kun mallin yksityiskohdat ovat lainsäädännön osalta selvillä.

Kivijärvi Irja
Työeläkevakuuttajat TELA ry